

Vingrošana.

“Mākslas, ritmiskā un estētiskā vingrošana ir mākslas sporta veidi. Augsta ranga sportistes sacensību vingrojumos izstāsta muzikāli nozīmīgu, emocionālu stāstu, kas ir gan ekspresīvs, gan plastisks; draisks, dejisks un ritmisks; tam ir augsts grūtības un virtuozitātes līmenis un izcils tehniskais sniegums”. (Diāna Urbāne, LU pasniedzēja un trenere)

“Grācija, plastika, muzikalitāte, fiziskā izturība un rūdījums, spēks un izveicība – tas viss un vēl vairāk ir nepieciešams meitenēm, kas nodarbojas ar mākslas vingrošanu”
(**Daiga Pelne**, bijusī mākslas vingrotāja)

Pirmās oficiālās valsts meistersacīkstes sporta vingrošanā Latvijas Universitātē (LU) minētas 1924. gadā, kurās piedalās 200 vingrotāji. LU Inženierzinātņu fakultātes students Ēvalds Palde šajās sacensībās iegūst 1. vietu. 1930. gadā LU izveido 12 sporta sekcijas, tajā skaitā arī plastikas sporta sekciju. Pirmie organizētie masu vingrošanas pasākumi notiek namā pie Brasas stacijas, vēlāk – Dzegužkalnā uz brīvdabas estrādes 1941. gadā.

Vingrošana ir viens no iecienītākajiem sporta veidiem augstskolā. LU mākslas vingrotājas un vīriešu sporta vingrotāji piedalījušies Latvijas augstskolu sporta klubu (LASK), Brīvprātīgās arodbiedrību sporta biedrības “Daugava” Centrālās padomes (BASB CP), Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) organizētajās sacensībās, draudzības sacensībās ar citu augstskolu studentiem ārzemēs. Iegūtas balvas un atzinība grupu vingrojumos un individuāli, kā arī pirmie iespaidi sporta sacensībās ārpus Latvijas. Daudzus gadu desmitus mākslas un sporta vingrošanas pasniedzēji un treneri, to vidū, Roberts Senakols, Ina Reinsone, Aina Pētersone, Dzidra Liepiņa, Nanija Muskare, Zenta Kalniņa, Biruta Šmite, Olga Klodāne, Dzidra (Rozenberga) Rītiņa, Konstantins Švedovs, Marija Geidāne, Arno Riekstiņš, Leonīds Žilinskis u.c. ne tikai nenogurstoši pilda savus ikdienas pedagoga pienākumus, bet arī cenšas iesaistīt studentus LU masu sporta organizētajās aktivitātēs. No 1990. gada mākslas vingrošanu nomaina jauns sporta veids – ritmiskā un estētiskā vingrošana. Treneres darbu uzsāk divkārtējā LPSR čempione mākslas vingrošanā Diāna Urbāne. LU izlases vingrotājas aktīvi piedalās divos pasaules čempionātos, Baltijas valstu studentu olimpiādēs (SELL), ko rīko Somijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas augstskolu studenti, Latvijas augstskolu sporta savienības (LASS) organizētajās sacensībās, aerobikas festivālos un citos pasākumos. 2009./10. gadā vingrošanu nomaina karsējmeiteņu komanda “Mango” (trenere Ineta Miškuna), kas atbalsta LU Basketbola komandu un citas studentu sporta aktivitātes. Katru gadu komandai pievienojas jaunas meitenes, kuras dod savu ieguldījumu, izveidojot jaunas deju kompozīcijas un pārsteidzot sacensību līdzjutējus.

1924-1944

1924. gadā notiek pirmie Latvijas vingrošanas svētki un oficiālas valsts meistersacīkstes. LU Inženierzinātņu fakultātes students **Ēvalds Palde** (1903–1994), pārstāvot arī studentu korporāciju Fraternitas Metropolitana, 200 dalībnieku konkurencē izcīna 1. vietu 2. klasē pēc tā laika klasifikācijas. Ē. Palde dzimis Jaungulbenes pagastā. Pamatizglītību un vidējo izglītību ieguvis Lubānas I pakāpes pamatskolā, Rīgas pilsētas 1. vidusskolā. No 1924. līdz 1931. gadam studē LU Inženierzinātņu fakultātē. Studijas uz laiku spiests pārtraukt kara dienesta un darba apstākļu dēļ. 1935. gadā tiek uzņemts augstskolā atkārtoti un 1939. gadā 18. janvārī tiek piešķirts būvinženiera grāds [1].

1924./1925. mācību gada laikā LU studentiem vingrošanas un sporta stundas notiek Konservatorijas vingrotavā (tagadējā Mūzikas akadēmijā) Kr. Barona ielā 1.

Viens no pirmajiem un spilgtākajiem panākumiem starptautiskās sacensībās, kurās piedalās LU studentes: Mirdza Martinsone (Bērziņa–Turķe), Lidija Veronika Ozoliņa un Lidija Vītola, ir Studentu pasaules meistarsacīkstes vingrošanā Budapeštā (Ungārija) 1935. gadā. Grupu vingrojumos komanda ieguva 2. vietu.

1937. gadā Vispasaules studentu olimpiādē Parīzē (Francija) četras LU vingrotājas izcīna 1. vietu. LU studenšu izlasi pārstāv: Taisija Tuča, Lidija Veronika Ozoliņa (Tauriņa), Lidija Vītola un Malvīne Lence (Anna Malvīne Klāra Roziņa). **Taisija Tuča** (dz. 1917. gadā Viļānu pag. Rēzeknes apriņķī) beigusi 2. Rīgas Valsts ģimnāziju, no 1936. gada iesniegusi dokumentus LU Medicīnas fakultātē Zobārstniecības nodaļā, bet neiztur konkursu. Vēlāk uzņemta LU Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē [2]. **Lidija Veronika Ozoliņa** (Tauriņa) (dz. 1912. gada Rīgā) mācījusies N. Draudziņas pamatskolā, pēc tam vidusskolā. LU studēja Filoloģijas un filozofijas fakultātē un par sacensības darbu “Kurzemes altāra tipi un attīstība” ieguva 2. godalgu [3]. **Lidija Vītola** (dz. 1911. gadā Ilūkstē) 1030. gadā beigusi I Jelgavas klasisko valsts ģimnāziju un 1930. gadā iestājusies LU Medicīnas fakultātē, kuru absolvēja 1938. gadā, iegūstot ārsta grādu ar visām likumā paredzētām tiesībām [4]. **Malvīne Lence** (Anna Malvīne Klāra Roziņa) (dz. 1911. gadā Slokā) mācījusies Rīgas pilsētas 33. pamatskolā, vēlāk, no 1931. līdz 1934. gadam mācījusies un beigusi Rīgas pilsētas komercskolu. Savā autobiogrāfijā Malvīne Lence raksta: “Kad beidzu pamatskolu, gribēju iet tālāk skolā, bet māte nelaida un nebija arī līdzekļu. Mācījos pusgadu par frizieri, bet neko neiemācījos, jo ilgas dega krūtīs pēc izglītības un grāmatām ...Sapratu, ka mākslu nekad neiegūšu, tādēļ ar visu dvēseles dedzību nodevos skolai un grāmatām...” No 1936. līdz 1941. gadam. M. Lence iestājas LU Tautsaimniecības un tiesību fakultātē un to arī beidz [5].

LU vingrotājas Vispasaules studentu olimpiādē Parīzē (Francija). No kreisās: Taisija Tuča, Lidija Veronika Ozoliņa (Tauriņa), Lidija Vītola un Malvīne Lence (Roziņa), 1937.gads. Foto: LU foto arhīvs

1935./38. gadā tiek izdotas pirmās vingrošanai veltītas grāmatas latviešu valodā “Nila Buka dabīgā auguma vingrošana” (1935) un “Vingrošana”(1938). Grāmatu autors **Ādolfs Grasis** (1905–1976) – ir fiziskās audzināšanas un sporta instruktors LU. Vada vingrošanas, volejbola, basketbola, futbola u.c. nodarbības.

1938. gadā LU vingrošanu ievieš kā obligātu priekšmetu. Vingrošanas tērps ir Universitātes sporta (US) sportistu krāsās – gaiši zils audums ar tumši zilu kantējumu. Tērps bija jāiegādājas studentiem pašiem. Pirmo obligāto mācību nodarbību Konservatorijas vingrotavā atklāja prorektors prof. Alfrēds Vītols. Sporta nodarbību vadītāji: Edgars Laipenieks, Džems Raudziņš, Andrejs Krisonis, Juris Silarājs, Kārlis Šleicers, Arnolds Rudzītis, Roberts Senakols u.c.

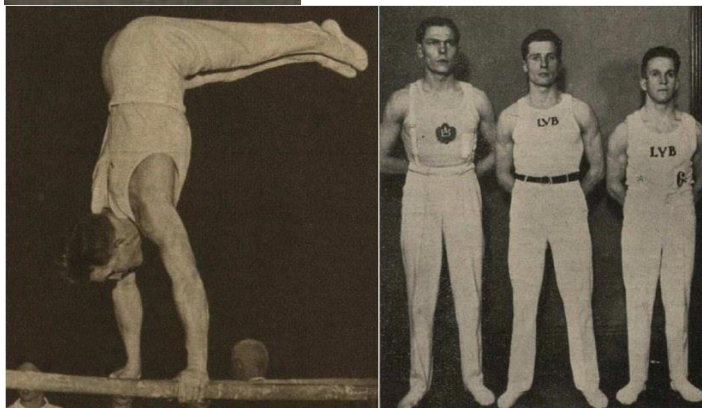
LU sporta vēsturē īpaša personība ir **Roberts Austris Voldemārs Senakols** (1909–1999).1930. gadā beidzis Rīgas pilsētas tehnikumu (tagad – Rīgas Valsts tehnikums), 1932. gadā – 4. Valmieras kājnieku pulka instruktora skolu,1935. gadā iestāties Latvijas Tautas universitātes Fiziskās audzināšanas institūtā (tagad – Latvijas Sporta akadēmija), bet 1943. gadā uzsāk studijas LVU Mehānikas fakultātē [6].

R. Senakols ir viens no labākajiem Latvijas sporta vingrotājiem laika posmā no 1936. līdz 1939. gadam. 1935. gadā beidzis Latvijas tautas universitātes Fiziskās audzināšanas institūtu. No 1934. līdz 1940. gadam bijis Latvijas Vingrotāju biedrības biedrs. No 1939. līdz 1944. gadam veicis US fiziskās audzināšanas instruktora pienākumus, bet no 1940. līdz 1952. gadam – instruktors un pasniedzējs, vēlāk katedras vadītāja vietas izpildītājs LVU Fiziskās audzināšanas katedrā. Fiziskās audzināšanas izglītību papildinājis ārzemēs – Berlīnē (Vācija) un Somijā. R.

Senakols vairākkārtīgi gatavojis Latvijas Republikas izlasi Vissavienības fizkultūriešu parādēm Maskavā (Krievija). Ārpus tiešajiem darba pienākumiem R. Senakols tulkojis literatūru latviešu valodā par vingrošanu, izstrādājis vingrošanas terminoloģiju un gatavojis sporta vingrošanas tiesnešus. 1952. gadā darba gaitas LVU pārtrauca, lai tās turpinātu LV FKI (Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūts) Vingrošanas katedrā kā vecākais pasniedzējs.

No labās : Roberts Senakols, 20. gs, 30. gadi.
Foto: LU foto arhīvs

Roberts Senakols vingrojumā uz līdztekām un kopā ar saviem komandas biedriem, 20. gs. 30. gadi. Foto: LU foto arhīvs

Ēriks Gustavs Daģis (dz.1910.gadā Rīgā). Iestājies Rīgas pilsētas tehnikumā un beidzi to 1931. gadā, apgūstot Mehānikas nodaļas Mašīntehnikas nozares pilnu kursu. Pēc tam studijas LU Mehānikas fakultātē no 1931. gada, taču veselības dēļ studijas ir jāpārtrauc un atkārtoti lūdz uzņemt studentu skaitā 1939. gadā. 1942. gada aprīlī studijas beidz un Ē. Paldem tiek piešķirts mehāniķa grāds [7]. LU 1937./38. gadā Latvijas meistarsacīkstēs vingrošanā galvenajā klasē iegūst 2. vietu. No 1937. līdz 1938. gadam Ē. Daģis vada US vingrošanas sekciju.

1945-1990

1945./46. gadā LVU nodibina Fiziskās audzināšanas katedru. Pamata sporta veids ir vingrošana. Katedras vadītāja pienākumus no 1947. līdz 1952. gadam pilda Roberts Senakols. Mākslas vingrošana veidojas kā sporta veids. Šajā laika posmā katedrā ienāk arī jauni mācību spēki, pasniedzējas: Inna Reinsone, Aina Pētersone, Nannija Muskare, Zenta Kalniņa un Dzidra Liepiņa.

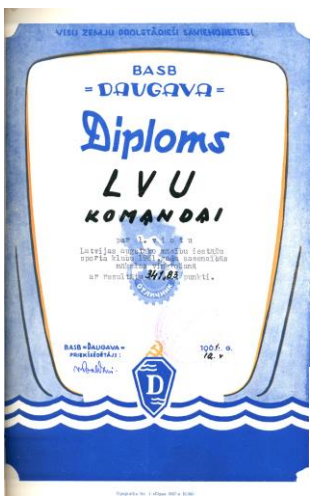
1950. gadā notiek LVU pirmās mākslas vingrošanas meistarsacīkstes. Šajā gadā iegūta 1. vieta studentu spartakiādē un 3. vieta Latvijas PSR čempionātā. Mākslas vingrotājas piedalās konkursā "Festivāla melodijas".

Vingrotājas koncertā, 1947.-1948. gads.
Foto: LU foto arhīvs

1954. gadā LVU Inženierceltniecības fakultātes studente Svetlana Koltigina – Latvijas PSR čempione mākslas vingrošanā. Treneri – Velta un Aleksandrs Krasovski. Studente Irina Kovaļova (Buša) LVU čempiones titula īpašniece no 1954. līdz 1956. gadam. 1957. gadā pirmo reizi Rīgā draudzības sacensības starp BASB “Daugava” un Somijas arodbiedrību izlasēm. Tajās piedalās arī Irina Kovaļova. 1958. gadā vienai no pirmajām piešķirts sporta meistares nosaukums mākslas vingrošanā, bet 1962. gadā ir vienīgā Goda sporta meistare Latvijā.

Sešdesmitajos gados mākslas un sporta vingrošana ir viens no vadošajiem sporta veidiem LVU. Pedagoģa darba gaitas LVU uzsāk Biruta Šmite (1931–2004) – pasniedzēja mākslas vingrošanā (1958–2000). Sporta gaitas sākusi jau pamatskolā, aktīvi vingrojot un dejojot. Paralēli mācībām vidusskolā apmeklējusi slavenās balerīnas Annas Priedes privātstudiju. 1951. gadā uzsāka studijas LVFKI, par pamatssporta veidu izvēloties mākslas vingrošanu. Pēc studiju beigšanas B. Šmite pieņēma uzaicinājumu strādāt LVU Fiziskās audzināšanas katedrā par pasniedzēju mākslas vingrošanā. 60. gadu vidū B. Šmite ieguva Latvijas PSR kategorijas tiesneses nosaukumu mākslas vingrošanā. Šmite darbojās LVU Vietējās komitejas kultūras sektorā, pildot kultūras sektora vadītāja pienākumus Fiziskās audzināšanas katedrā un dekāna vietnieces pienākumus fizikultūras darbā Ķīmiijas fakultātē. B. Šmite izstrādājusi arī vairākus mācību metodiskos līdzekļus fiziskās audzināšanas darba pilnveidošanai. Ilgus gadus Šmite bija galvenā tiesnese Latvijas PSR mākslas vingrošanas sacensībās. Pasniedzēja B. Šmites panākumus sporta un kultūras dzīves rosināšanā LVU veicināja viņas prasme komunicēt ar fakultātes administrāciju. Ne velti viņa tika saukta par “bitīti-Šmitīti”. Ar īpašu sirdsdegsmi un aizrautību iesaistījās dažādu sporta spēļu rīkošanā gan fakultātes, gan visas LVU mērogā, piemēram, Veselības veicināšanas dienās, kas katru gadu norisinājās kādā no Latvijas vietām un daudziem to dienu dalībniekiem tās vēl ir spilgtā atmiņā.

Diploms LVU komandai par iegūto 1. vietu mākslas vingrošanā Latvijas augstāko mācību iestāžu sporta klubu 1961. gada sacensībās. Foto: LU foto arhīvs

Biruta Šmite 50 gadu jubilejas svinības LVU Mazajā aulā,
1981. gads. Foto: LU foto arhīvs

1963./64. gadā Juridiskās fakultātes studente Liliāna Krasovska (viņas treneri ir LPSR Nopelniem bagātie treneri un vecāki –Velta un Aleksandrs Krasovski) sacensībās piedalās kā LVU izlases dalībniece. Par saviem sportiskajiem sasniegumiem Liliāna Krasovska raksta “...katru dienu ir darbs, treniņi – jāgatavojas Vissavienības sacensībām mākslas vingrošanā, kas vasarā notiks Saratovā, šis tas vēl jānoslīpē [...]. Ko daru brīvajā laikā? Visbiežāk apmeklēju baleta izrādes, arī pašai baleta kurpītes vienmēr bijušas mīlas, bezdarbībā tām nav gadījies ilgi karāties,...bet galvenais man tomēr ir mākslas vingrošana. No tās es laikam neatsacīšos nekad” [15].

1965. gadā Vissavienības V studentu sporta spēles Minskā (Baltkrievija), kurās LVU pārstāv Līvija Vizbule (Zeltiņa), iegūstot 17. vietu starp 57 konkurentēm. Treneri – Ausma un Uģis Lēmaņi (Liepāja). Gadu vēlāk, 1966. gadā, Vissavienības čempionātā Alma-Atā (Kazahstāna) dažādu komandu vingrotājām 2. vieta. Vingrotāju skaitā LVU studentes Agita Rītiņa (Birka) un Līvija Vizbule.

1967. gadā norisinās pirmās starptautiskās sacensības LVU mākslas vingrotājām un paukotājiem Sofijā (Bulgārija). Sacensībās piedalījās mākslas vingrotājas: Agita Rītiņa, Līvija Vizbule, sporta meistarē Liliāna Krasovska un citas vingrotājas. Individuālajā cīņā A. Rītiņa ieguva 1. vietu, L. Vizbule 2. vietu. Tajā pašā gadā atkārtoti viesojoties Sofijā (Bulgārija), vingrotāju komandai pievienojās LVU sporta katedras vadītājs Nasons Hains, LVU sporta kluba vadītāja Rūta Ansons, pasniedzējas Dzidra Liepiņa un Biruta Šmite.

Draudzības sacensības Kišiņevas universitātē. Agita Rītiņa
– sacensību uzvarētāja, 1968. gads.
Foto: LU foto arhīvs

Augstākais sasniegums mākslas vingrošanas sacensībās ir Latvijas komandas vingrotājām iegūtā 1. vieta un 6 zelta medaļas 1970. gadā PSRS meistaracīkstēs mākslas vingrošanā Viļņā (Lietuva). To skaitā 2 LVU studentes: Gunta Klēšmite, Vera Lobanova, no Darba rezervēm – Diāna Urbāne, Ludmila Lebedeva (Kačkalda), Natālija Ķīse (klubs “Daugava”) un Līga Kalniņa. Savukārt 1972. gadā Alma-Atā (Kazahstāna) izcīnītas sudraba godalgas.

Treniņa laikā. No kreisās: Zigrīda Zavadska, Ludmila Kačkalda, Diāna Urbāne, Agita Rītiņa, Vija Upīte, 1969. gads.
Foto: J. Stūrmaņa krāsu foto žurnālā “Liesma”

1970. gads. Draudzības sacensības starp LVU un Rīgas Politehnisko institūtu (RPI). Agita Rītiņa kļūst par četrkārtējo LVU čempioni, Guntai Klēšmitei 2. vieta. Paralēli draudzības sacensībām ar RPI norisinājās arī LVU spartakiādes sacensības mākslas vingrošanā. Par pirmo vietu cīnījās vingrotājas no Ķīmijas, Svešvalodu un Ekonomikas fakultātēm.

Agita Rītiņa (Birka) – trīskārtēja Latvijas PSR čempione un LVU čempione mākslas vingrošanā (1966–1971). LPSR un VBSB “Darba rezervju” izlases dalībniece, kuras treneri bija Velta un Aleksandrs Krasovski. Ar mākslas vingrošanu A. Rītiņa nodarbojās kopš 8 gadu vecuma un 14 gadu vecumā izpildīja PSRS sporta meistarē normu. Teicami absolvēja Rīgas 1. vidusskolu (tagad Rīgas 1. ģimnāzija) un mācības turpināja LVU, lai studētu ekonomisko kibernetiku. Pēc studijām A. Rītiņa strādāja par pasniedzēju LVU, vēlāk Latvijas zinātniski pētnieciskajos institūtos, kā arī Valūtas operāciju pārvaldē. Kopš 1996. gada regulāri pārstāvēja Latvijas Banku dažādu starptautisku finanšu institūciju semināros. Kā mākslas vingrotāju A. Rītiņa sevi raksturo ar vārdiem: “Es biju lecīga. Man patika dinamiskas kustības, sportiskais stils, nebiju no īpaši graciozajām... Manu panākumu pamatā bija darbs un savu vājo vietu noslēpšana.”[16]

LVU 1. un 2. klases mākslas vingrotāju komanda 70. gados. Vidū trenere Dzidra Liepiņa.
Foto: LU foto arhīvs

1971. gadā “Mākslas ritmu” ceļojošo balvu iegūst Latvijas PSR mākslas vingrotājas: LVU studentes un “Darba rezervju” komanda - Gunta Klēšmite un Agita Rītiņa, Diāna Urbāne un Ludmila Ļebedeva (Kačkalda).

1975. gadā beidz pastāvēt sporta vingrotāju grupas vīriešiem. Lai gan visus šo gadus LU blakus mākslas vingrošanai pastāvēja arī vīriešu vingrošana, par to sportiskajiem sasniegumiem saglabājies ievērojami mazāk informācijas. Viens no spožākajiem panākumiem, ar kuriem var lepoties LU, minēts nākamajā periodā, laika posmā no 1991.-2018. gadam.

1975. gadā LVU Ekonomikas fakultātes studentei Verai Lobanovai LVU čempiones tituls – 1. vieta draudzības sacensībās ar Odesas Universitāti, bet 1977. gadā Draudzības sacensībās starp LVU un Erevānas VU. LVU Ekonomikas fakultātes studente Inga Auziņa iegūst 1. vietu.

1980./81. gadā par Rīgas čempioni kļūst LVU studente Daiga Lapiņa (trenere Lija Ozoliņa), 2. vieta Artai Ķipēnai (Andersone) (trenere Rinvalda Šmite). Dažus gadus vēlāk (1982–1990), Arta Andersone (LVU studente 1982-1987) bijusī Rīgas čempione mākslas vingrošanā, PSRS sporta meistare un Mis “Mākslas ritmi” titula īpašnice Latvijas Televīzijā izstrādā vingrošanas programmu pieaugušiem un bērniem.

1984.–1986. gadā LVU čempione mākslas vingrošanā LASK spartakiādes sacensībās Diāna Stasikova.

Ritmiskās vingrošanas grupa
veselības veicināšanas dienā Ķegumā, 1986. gads.
Foto: LU foto arhīvs

Veselības dienā, 1984./85. māc.g. Foto: D. Urbānes foto arhīvs

Fiziskās audzināšanas un sporta katedras kolektīvs. No kreisās puses pirmajā rindā: Oksana Meļņika, Biruta Šmite, Rūta Ansone, Diāna Urbāne, Baiba Bērziņa, otrajā rindā: Laila Moiseja, Skaidrīte Bojāre, Ilze Buša, Inta Pāne, Ruta Jumtiņa, Janīna Graužīne, Leopolds Kovals, Mārtiņš Cīrulis, Leonīds Vītols, trešajā rindā: Egils Rubenis, Jānis Melbārdis, Ilmārs Āboliņš, Imants Klintsons, Aivars Ansons, Leonīds Žilinskis, Vilis Bernhards, Rītvārs Grīgors, 1989. gads. Foto: LU foto arhīvs

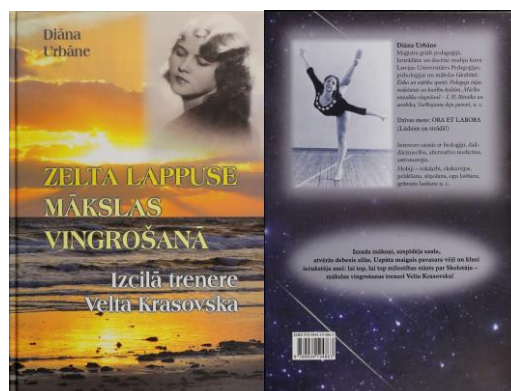
1991-2018

1990./91. gadā seko būtiskas pārmaiņas un mākslas vingrošanu nomaina jauns sporta veids – ritmiskā vingrošana. LU pasniedzēja un trenere **Diāna Urbāne** (dz.1951) pārņem treneres Olgas Klodānes trenēto mākslas vingrošanas izlasi. Vēlāk pāriet uz estētisko grupu vingrošanu. Diāna Urbāne ir vecākā pasniedzēja, mākslas, ritmiskās un estētiskās vingrošanas izlases trenere, lektore LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātē no 1983.gada. D. Urbāne – 2-kārtējā Latvijas čempione mākslas vingrošanā (1969, 1970), pārstāvēt “Darba rezervju” izlasi, ieguva “Mākslas ritmu” graciozākās vingrotājas titulu (1971). D. Urbāne par šo dzīves posmu atceras: “Savus Mākslas ritmus atceros kā brīnišķīgu piedzīvojumu... Laikam biju ļoti pašpārliecināta, jo šķita – esmu vislabākā, tāpēc neizjutu konkurenci, lai gan ne vienmēr uzvarēju. Bija jāsacenšas ar Agitu Rītiņu, Ludmilu Kačkaldu, Natāliju Ķīsi.” Savukārt 1971. gada LPSR kausa izcīņas sacensībās dalīja 1., 2. vietu ar Agitu Rītiņu. D. Urbānes treneri, tāpat kā pārējām izlases vingrotājām bija Velta un Aleksandrs Krasovski. 1983./84. gadā D. Urbāni uzaicina par vecāko pasniedzēju LVU sieviešu vingrošanas sekcijas darbā, kur, pateicoties pasniedzēju Birutas Šmites, Olgas Klodānes, vecākā pasniedzēja Leonīda Žilinska un katedras vadītāja Jāņa Ostrouha atbalstam, varēja iekļauties katedras darbā [20].

1990. gadā LU ievieša sieviešu vingrošanas un ritmiskās vingrošanas nodarbības kā estētiskās grupu vingrošanas formu (vingrošana bez priekšmeta). D. Urbānes trenētā LU ritmiskās vingrošanas izlases grupa vairākkārtīgi uzvarēja Universiādes sacensībās 1993. un 2001. gadā. Ar panākumiem lepojās gan komanda, gan trenere. D. Urbāne vadīja tiesnešu seminārus, tiesāja Latvijas un starptautiska mēroga vingrošanas sacensības. Izstrādāja vairākus studiju kursus un mudināja studentus gūt ne tikai zināšanas, bet veicināja radītprieku un pozitīvisma veidošanu attieksmē pret savu darbu un kolēģiem.

Diāna Urbāne. Zelta lappuse mākslas vingrošanā : izcilā trenere Velta Krasovska. Rīga, 2018. gads. Grāmata veltīta mākslas vingrošanas treneres Veltas Krasovskas (1910–1985) dzīves un darba gājumam, tās personībai sportā un mākslas vingrošanas popularizēšanā. Foto: LU Bibliotēka

Sporta izstādes atklāšanā “Pēc mirkļa 100: LU Sports” LU Dabaszinātņu mājā, 2018. gada 26. septembrī. No kreisās: Diāna Urbāne, Daina Gavare, Brigita Kuļikovska. Foto: LU Bibliotēka

1992./93. mācību gadā LU pārstāvjiem 1. vieta LASS Universiādes sacensībās 1993. gadā (trenere Diāna Urbāne). 1995. gadā Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē izstrādā jaunu akadēmisko un profesionālo studiju programmu “Veselības un sporta izglītība”. Trenere Diāna Urbāne izstrādājusi kursu programmas VSI specialitātē: “Vingrošana”, “Muzikāli ritmiskā vingrošana”, “Aerobika”, “Izvēlēta sporta veida teorija un metodika” u.c.

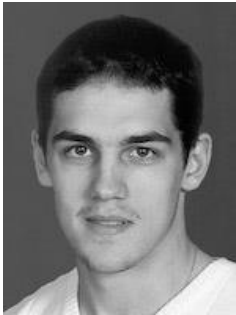
2000./01. gads. LU izlases pārstāvji piedalās 2 Pasaules čempionātos un SELL sacensībās. LASS sacensībās iegūta 1. vieta, SELL sacensībās 3. vieta estētiskajā vingrošanā un 1. vieta aerobikas festivālā. 2007./08. gadā LU mākslas vingrošanas komandai 2. vieta Latvijas Universiādē. Laikā no 2001. līdz 2009. gadam LU izlase piedalās dažādās aktivitātēs : Mākslas dienu turnīros, “Street ball” sacensībās, LU Veselības dienās, “Ģimnastrādē”, PPMF izlaidumos, Gala koncertos, labdarības pasākumos “Zemes diena”, Cīņa pret narkotikām”, dejas iestudējumā filmai “Ījaba ceļš” (Jāņa Logina scenogrāfija un režija – pēc Vecās Derības motīviem) u.c.

LU estētiskās vingrošanas izlase LASS universiādē iegūst 2. vietu. Vidū trenere Diāna Urbāne un horeogrāfs Jānis Žerdiņš, 2009. gads. Foto: D. Urbānes foto arhīvs

Vīriešu sporta vingrošanā ievērojamus panākumus gūst daudzkārtējs Latvijas čempions **Igors Vihrovs** (dz. 1978). 2002. gadā apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. Studējis Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā, bet 2016. gadā ieguvis LU Sociālo zinātņu maģistra grādu vadībzinātnēs. Nozīmīgākie sasniegumi sportā : 1) Eiropas čempionātos: 2000.g. - 6.vieta daudzciņā, 3.vieta brīvajās kustībās; 2002.g. - 11.vieta komandu sacensībās Latvijas izlases sastāvā ; 2) pasaules čempionātos: 1997.g. - 23.vieta daudzciņā, 1999.g. - 34.vieta daudzciņā, 2001.g. - 3.vieta brīvajās kustībās, 8.vieta atbalsta lēcienā, 2003.g. - 6.vieta brīvajās kustībās, 31.vieta daudzciņā, 16.vieta komandu sacensībās Latvijas izlases sastāvā.

Igors Vihrovs piedalījies Olimpiskajās spēlēs Sidnejā un Atēnās. XXVII 2000. gada Sidnejas Olimpiskajās spēlēs Sporta vingrošanā brīvās kustībās iegūta 1.vieta. Tikpat XXVIII 2004. gadā Atēnās Sporta vingrošanas atbalsta lēciena disciplīnā - 13. vieta un vēl piecās disciplīnās [12].

Igors Vihrovs. Foto no Olimpiade.lv

2009./10. gadā Izveido LU karsējmeiteņu komandu "Mango". Par karsējkomandas izveidi LU 2009. gadā pirmā ideja radās Sporta servisa centra aerobikas nodaļas vadītājam un treneri **Ineta Miškunai**: "Bija jāizveido kaut kas jauns, perspektīvs, kur var piesaistīt vairāk studentu". Pirmajā atlasē piedalījās 24 meitenes. Ja vien ir vēlme apvienot sportu ar dejošanu, tad dalība karsējmeiteņu komandā ir īstais veids, kur to realizēt. Komandas pamatsastāvā 14 meitenes. Pirmo reizi komanda uzstājas SEB studentu basketbola līgas spēlēs, atbalstot LU basketbola komandu. Sezonas noslēgumā komanda piedalās pirmajā Latvijas karsējmeiteņu čempionātā. Meitenes iegūst moto apvienības "Streetfighters" simpātijas, ar kuru sadarbība izveidojas divus turpmākos gadus. Trenere I. Miškuna komandu trenēja 8 gadus (2009 – 2016), bijusi sporta skolotāja un aerobikas trenere (LSPA), ieguvusi LSFP B kategorijas sertifikātu, kvalifikācija - aerobikas trenere. Vairāku publikāciju autore par ķermeņa līdzsvara attīstošiem vingrojumiem un vingrojumiem katrai dienai dažādos ar veselību saistītos izdevumos. Viena no LU Karsējmeiteņu deju horeogrāfēm Linda Kovaļevska, kura pati nodejoja 7 gadus, izveidoja vairāk nekā 20 izcilas dejas.

LU Karsējmeiteņu logo

Ne vienmēr izdodas fiziski intensīvo treniņu laiku apvienot ar mācībām, vēlāk arī ar darbu, tāpēc ne visas komandas meitenes turpina trenēties arī pēc studijām LU, bet dažām tas arī izdodas. LU karsējmeitenes ir vienas no labākajām valstī un turpina trenēties un pilnveidoties.

LU karsējmeitenes.
Vidū trenere Ineta Miškuna,
2009./10.māc.g.
Foto: Kārlis Dārznieks

2010./11. gadā LU basketbola komandai, uzsākot savu startu Latvijas basketbola līgas pirmajā divīzijā (LBL), karsējmeiteņu komanda kļūst par tās oficiālajām atbalstītājām, dejojot katrā minūtes pārtraukumā. Šajā sezonā karsējmeiteņu komanda piedalās I Baltijas karsējmeiteņu čempionātā, iegūstot pirmo bronzas godalgu, kā arī kļūst par Rīgā notiekošā pasaules čempionāta basketbolā (FIBA) U19 izlašu oficiālajām karsējmeitenēm. Komanda piedalās tādos pasākumos kā “Laba Jauda”, “Nike Riga Run” un citos.

2011./12. gadā Karsējmeiteņu komanda uzsāk gatavošanos pasauleslavenajam moto šovam “Night of the Jumps”, boksa sacensībām “Fight Nights”. Komanda piedalās sacensībās Sankpēterburgā (Krievija), 63 komandu konkurencē iegūstot 9. vietu Starptautiskās karsējmeiteņu sacensībās “Palmyra of the North 2012”, jaunu pieredzi, idejas un žūrijas atzinību. Vasarā kā oficiālas karsējmeitenes piedalās grupas Prāta Vētra organizētā amatieru futbola čempionātā “Mītava Open 2012”.

Starptautiskās karsējmeiteņu sacensībās
Sankpēterburgā (Krievija), 2012. gads.
Foto: LU foto arhīvs

2012./13. gadā komanda iegūst 1. vietu Latvijas augstskolu karsējmeiteņu čempionātā un LBL “Zvaigžņu spēles” ietvaros organizētajā konkursā - karsējkomandas čempiona titulu. Ar čempiona titula priekšnesumiem komanda piedalās arī Lietuvas karsējmeiteņu čempionātā, bet 2013./14. gada sezonā LBL karsējkomandu sacensībās “Zvaigžņu spēle” komanda iegūst 2. vietu. Komanda atbalsta hokeja klubu “Dinamo Rīga” hokeja spēlēs, volejbolistus Latvijas pludmales volejbola finālspēlēs un florbolistus Latvijas florbola virslīgas finālspēlēs. Savus priekšnesumus komanda demonstrē arī Eiropas U16 basketbola izlašu finālspēlēs.

Priekšnesums noslēdzošajā Olybet LBL
2017/2018 sezonas spēlē, 2018. gads.
Foto: Kārlis Dārziņš

Izmantotie informācijas avoti

Nepublicēti materiāli

1. LVVA, 7427.f., apr. 1, lietas Nr. 8598
2. LVVA, 7427.f., apr. 1, lietas Nr. 20615
3. LVVA, 7427.f., apr. 1, lietas Nr. 13498
4. LVVA, 7427.f., apr. 1, lietas Nr. 14779
5. LVVA, 7427.f., apr. 1, lietas Nr. 20479
6. LVVA, 7427.f., apr. 2, lietas Nr. 3765
7. LVVA, 7427.f., apr.1, lietas Nr. 15809

***

8. Čika, V. Vingrošana. **No** : *Prezidiju konventa sports*. Ņujorka : Latvijas Korporāciju Apvienība, 1975, 165.-166. lpp.
9. Ēriks Daģis. *LVVA : Latvijas Universitātes studentu datubāze*. [tiešsaiste]. (skatīts 30.11.2019). Pieejams: <http://www.archiv.org.lv/studenti/index.php?id=2&rinda=0>
10. **Freimane, S.** LU karsējmeitenes – jauna trenere, jaunas vēsmas : [saruna ar Latvijas Universitātes karsējmeiteņu komandas treneri] / pierakst. Sindija Iesalniece. *Latvijas Universitātes basketbols*, Nr. 4 (2016, 27. nov.), 35.-38. lpp. : ģīm. (skatīts 04.12.2019.) Pieejams: <https://www.bk.lu.lv/bk-lu-zurnali/bk-lu-zurnals-nr-4/>
11. **Grundmane, Dz.** Sports un sporta izglītība. *LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte zinātnei un izglītībai* / [sastādītāji: Aīda Krūze, Ērika Lanka, Jānis Aizpurs ; redaktore: Ruta Puriņa, Gita Bērziņa]. [Rīga] : LU Akadēmiskais apgāds, 2013, 205.-216. lpp.
12. Igors Vihrovs. *Latvijas olimpieši: latviešu sportisti vasaras Olimpiskajās spēlēs*. Latvijas Olimpiskā komiteja. (skatīts 04.12.2019.). Pieejams: <https://www.olimpiade.lv/lv/latvijas-olimpiesi/igors-vihrovs-40?ref=%3Fq%3DIgors+Vihrovs>
13. **Milgrāve, L.** Sports Latvijas Universitātē – tie ir sasniegumi, pieredze, emocijas un draugi. *Alma Mater*, Nr. 1 (2017), 33.-34.lpp. (skatīts 02.12.2019.) Pieejams: https://issuu.com/universitate/docs/alma_mater_februaris_digital_all
14. **Kovaļevska, L.** Mūsu karsējmeitenes – krāšņas ne tikai LU pasākumos : [par Latvijas Universitātes karsējmeiteņu komandas dalību dažādos pasākumos]. *Latvijas Universitātes Basketbols*, Nr.5 (2017, 15.febr.), 38.-39. lpp. (skatīts 05.12.2019.). Pieejams: <https://www.bk.lu.lv/bk-lu-zurnali/bk-lu-zurnals-nr-5/>
15. **Krasovska, L.** No tevis neatsacīšos nekad. *Padomju Jaunatne*, Nr.47(1963, 8. marts), 2. lpp.

16. *Mākslas vingrošana Latvijā laikā no 1947. līdz 2001. gadam* / materiālus apkopojusi Vizbulīte Mazzālīte. Rīga : Latvijas Sporta muzejs, 2007. 279 lpp. : il. ISBN 9789984391816.
17. **Martinova, A.** Grācija un punkti. *Padomju Students*, (1970, 5.maijs), 4. lpp.
18. **Pelne, D.** Augstākais vērtējums – desmit punkti. *Padomju Students*, Nr. 9 (1975, 13.nov.), 4. lpp.
19. Ādolfs Grasis. **No: Nacionālā enciklopēdija.** [tiešsaiste]. (skatīts 25.11.2019.) Pieejams: <https://enciklopedija.lv/skirklis/51542-%C4%80dolfs-Grasis>
20. *Personības Latvijas Universitātes sportā* / J. Melbārža red. ; Latvijas Universitātes Sporta klubs "Universitātes sports". Rīga : Latvijas Universitāte, 2004. 261 lpp. ISBN 9984725766.
21. **Rumpīte, D.** Panākumu pamatā – kolektīvs darbs. *Padomju Students*, (1971, 9.sept.), 4. lpp.
22. **Sērsna, V.** Izlase paliek izlase... *Zvaigzne*, (1971, 20.maijs), 19. lpp.
23. *Sporta izglītība Latvijas Universitātē* / Latvijas Universitāte. Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte. Veselības un sporta izglītības centrs ; [autoru kolektīvs: R. Ansone ... [u.c.]]. Rīga : LU Akadēmiskais apgāds, 2009. 263 lpp. : il. ISBN 9789984450681.
24. *Sports Latvijas Universitātē* : vēsturiski informatīvs materiāls / Latvijas Universitāte. Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte. Veselības un sporta izglītības katedra ; [aut.kol.: R. Ansone ... [u.c.]]. Rīga : Latvijas Universitāte, 1999. 330 lpp. ISBN 9984516083.
25. **Spunde, S.** Spilgtās karsējmeitenes. *Alma Mater* (2011, vasara), 26.-27. lpp. [tiešsaiste]. (skatīts 04.12.2019.) Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/390/LU-AM-2011-02-mazs.pdf>
26. **Urbāne, D.** Estētiskā grupu vingrošana – jauns virziens vingrošanā. *Sporta izglītība Latvijas Universitātē* : rakstu krājums. Rīga : LU, 2001, 14. –16.lpp. : il. ISBN 9789984450681.
27. **Urbāne, D.** LU ritmiskās vingrošanas izlase “Jaunatnes sporta laureātā – 99”. *Universitātes Avīze*, (2000, 29.febr.), 8. lpp.
28. **Urbāne, D.** Studiju kursa “Pedagoga stājas veidošana un kustību kultūra” loma sporta skolotāja profesionālajā sagatavotībā. *Izglītības zinātnes un pedagoģija mūsdienu pasaulē.* (Raksti / Latvijas Universitāte ; 635.sēj.). Rīga : LU Akadēmiskais apgāds, 2001, 172.–176. lpp. (skatīts 04.12.2019.) Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/4430>